

Ajalehes Asunik 1910 ilmunud kiri Suhhumist. J. Künnapas. Teade selle kohta, et autor on leidnud Suhhumi lähedal suure maatüki, mille ostmine või rentimine oleks eestlastele sobilik. Suhhumi olud: kliima, põllupidamine, elatusalad. Digiteeris A. Aule, kirjaviis muutmata.

Ajaleht Asunik (nr. 6), 1910, lk. 14

Suhum-Kaleest.

Tihti loen ajalehtedest, et paljud Eestimaalt maa puuduse pärast wälja rändawad Siberisse ja teistesse maakera osadesse. Ma hakkasin wiimasel ajal siin Suhumis järele kuulama ja uurima, ka mitte siin maad asumiseks saada ei ole. Ja wiimaks leidsin mitme tuhande dessatini suuruse maa, mis mitte kroonu oma ei ole. Praegu on siin kellelgi Kaukasia würstil tuhande dessatini suurune maatükk müüa ehk rendile anda. Maa on tasane, sauemullakas, paepõhjaga. Peal kaswawad järgmised sooja maa puud: tshinarid, pähkliid, tammed, kastanid ja lepad. Teda põlluks harida pole just kõige raskem. 25 wersta Suhumi linnast käib põigiti maatükist kiwitee läbi, mida kroonu poolt heaste korras hoitakse. Teise maatüki ots ulatab Musta mere kaldani, kus hea kalapüügi-koht on, kalad saadetakse müügile Suhumi linna, üle merenurga, kust linn üsna ligi on. Kalade eest saab head hinda, seda tähele pannes, et meri püüdmiseks ilma tasuta on. Mina leidsin, et see maatükk, üle Suhumi maakonna, eestlastele siia asumiseks wäga kohane on. Maa sõnnikut ei tarwita. Kariloomad wõiwad talwe läbi wäljas käia ja sellepärast ei tarwita nad suurt käest söömist. Talwekuud on jaanuar ja weebruar, mis enamasti wihmased on. Ilusa ilmaga on aga ka 15—16 kraadi sooja ja rohkemgi. Lund on kaunis wähe. Täna wu sadas jõulu aegus ainult paar päewa. Peasissetulek on siin Eesti põllumeestel puuwili, mille hind müügil üsna kõrge on. Iseäranis selle maatüki ligidal, „Estonia” külas, kaswatatakse kõige rohkem persikupuu-istandusi (persikud on õunasarnane, wäga maitsew puuwili), mis igal aastal head saaki annawad. Seda puuwilja saadab aga igaüks ise Wenemaale suurematesse linnadesse müügile, mille eest puuda pealt 4—8 rubla saadakse. Üks dessatin persikupuu-istandust toob aastas 1000 rubla puhast kasu; peale selle tehtakse istanduste põõsaste alla weel kukurusi, mille eest ka hea summakese puhast kasu saab. Ühe dessatini peale lähwad istandused 60—70 rubla maksma. Siin sooja kliima sees kaswawad puud üsna ruttu, nii et kolmandal aastal juba head saaki saab.

Weel kasulikum oleks aga loorberipuu-istandust asutada, sest loorberi lehed ja oksad on kaubaturul heas hinnas, kuna nendele ka Suhumi kliima üsna kohane on. 10 dessatini maa peal wõib peagi rikkaks saada. Eesti asunikud on oma elujärjega palju siinsest maapärisrahwast eest ja ka kultura siia toonud, sellepärast ihaldab ka see würost eestlasi oma maa peale. Aga wähem kui 300 dessatini ei müü ta ega anna ka rendile. Rendiraha nõuab ta 20 rubla ja ostes 200 rubla dessatinist, mida aga Kaukasia maa kohta sugugi kalliks ei wõi pidada. Nüüd on weel aeg, kus siin wõib midagi ära teha, sest hinnad tõu-

J. Künnapas. Suhum-Kaleest (1910)

sewad iga aastaga. Nüüd on siin siiski kergem hakata, sest wanemad asunikud on juba praktika läbi teinud ja on teada, mil kombel kõige kasulik on peale hakata. Mina olen palju Wenemaad mööda reisinud ja näinud. Suhumis elan juba 25 aastat ja tunnen siinseid olusid üsna heaste ning pean Suhumi talupoegade elu paremaks kui mujal Wenemaal. Iseäranis tubakat kaswataakse wäga palju, nii on umbes 100 dessatini ümber armeenlaste käes tubaka all, kes 25 rubla dessatini eest renti maksawad. Tubakas just kõige soowitamam ei ole ja estlased ei taha temaga heaste walmis saada.

Nagu juba eespool tähendasin, ei müüda alla 300 dessatini ega anta rendile. Mina rehkendan iga perekonna peale 10 dessatini, siis mahuks 1000 dess. peale küll paljugi perekondasid. Kellel siis lust on omale siin maad omandada, kirjutagu minule ja saatku saadikud waatama. Mida warem, seda parem, sest paljud siitmaalased kipuwad seda maad omandama. Kirja teel saan ma kõigile küsimiste peale wastama. Tingimised kokkuleppimise teel.

Адр.: Въ Сухумъ-Кале, Лорисмеликовск. ул. № I. Г-ну Ю. Кюннапасу.